

Wilno 31. V. 19r.

909/5.

Do
Maciernego Hocha.

Raport.

Meldując posłuszenie z dnia 31. V. o godz. 1 ppot zostały mi wrzuczone pisma p. ministra Stanisławskiego i mjr. Maerkiere. Staretem się porozumieć z kwaterą główną za pomocą aparatu Hughesa, lecz wobec zerwanej linii narynie tego nie mogłem.

O godz. 5 ppot. otrzymałem telefoniczną wiadomość z liedy iż Hock Macierny przybędzie dn. 1. czerwca do Grodna, wobec czego zdecydowałem się tam wystać kwaterę dyplomatyczną z papierami ministra Stanisławskiego.

Kierownik
Oddziału Informacyjnego

H. J. M. Jociatkowski
par.

Załączniki:

1. protokół posiedzenia ministrów Stanisławskiego z prezydentem ministrów literwskich p. Herenciem (oryginał i odpis)
2. Wyciąg z listu min. Stanisławskiego do gen Smigleja.
3. Odpis raportu majora Maerkiere
4. Odpis raportu Wyndolowskiego o silesz memieckich i literwskich.

Polska Misja
na
Litwie.

Kowno, dnia 29 maja 1919 r.

Poufne.

Na drugi dzień po przybyciu do Kowna, t. j. dnia 29 maja, Misja w całym składzie udała się do Litewskiego Ministerjum Spraw Zagranicznych dla złożenia tam listów akredytacyjnych. Przyjął nas p. Słėżewičius (Minister Spraw Zagranicznych i równocześnie Prezes Ministrów) w obecności swego sekretarza. Ponieważ Pan Słėżewičius powiedział nam, iż mówi tylko po litewsku, zaś sekretarz jego zna francuski język, rozmowa toczyła się przy pomocy tłumaczeń, przy czem pomocnik Hurcayn tłumaczył z litewskiego, sekretarz Misji Przemyski tłumaczył na francuski.

Na samym wstępie p. Słėżewičius zarzucił, że pan Saulis wrócił z Warszawy z niemiem, do Rządu Polski nie chciał z nim pertraktować. W odpowiedzi na ten zarzut Pan Minister Pełnomocny Staniszencki podniósł, że o ile by tak było i nasz Rząd nie chciał zawigrać stosunków z Rządem Litewskim, nie delegowano by go do Kowna i że nasza obecność w Kownie jest najlepszym dowodem szczerych zamiarów Rządu Polskiego. Po wysłuchaniu tej odpowiedzi Pan Słėżewičius zaznaczył, że i on chciał by dojść do porozumienia, ale odrzucił na wstępie zarzutek, że niezbędnym warunkiem do prowadzenia jakichkolwiek bądź pertraktacji jest po 1^{orz} urznanie Litwy jako państwa niezależnego w granicach dawnego Ober-Austu i po 2^g natychmiastowe prekaranie na terenach okupowanych przez Wojsko Polskie władzy cywilnej w rzece litewskiej, przy czem nadmieniał, iż musi to nastąpić na piśmie ze strony Polskiej. Pan Minister

Pełnomocny Staniszewski odpowiedział, iż Polska, będąc jednym z Państw Koalicyjnych, wyznaje zasady Wilsona co do samookreślenia narodów, a przeto samo i niezależności Litwy, jak to zresztą nasz Sejm i Nauczelnik Państwa już zaznaczyli - więc o jakimkolwiek bądź nieuwznawaniu nie może być mowy. Co do drugiego punktu, t. j. kwestji granic i przeniesienia władzy cywilnej w reze litewskie, jest to właściwie kwestja kontraktacji, bo Polska, będąc krajem Koalicyjnym, musi się stosować, jak zresztą dziś i cały świat, do wyników prac Konferencji Paryskiej, która dotąd zdecydowała tylko o naszych granicach zachodnich. Dalej zaznaczył pan Staniszewski, że Polska, będąc Państwem demokratycznym i wyznającym zasady Wilsona, uważa iż ludność sama powinna to zdecydować, wyrażając swoją wolę drogą plebiscytu. Tym sposobem kwestja granic, jak również kwestja przeniesienia władzy cywilnej Litwinom, wyjaśnia się na miejscu. Na to pan Sierewičius jeszcze raz powtórzył, iż jedynym warunkiem wszelkich dalszych rokowań jest natychmiastowe przeniesienie władzy urządowi litewskim. Na uwagę p. Staniszewskiego, że takie natychmiastowe przeniesienie władzy cywilnej w reze litewskie nie jest łatwe w takich krajach, jak Litwa - krajach o ludności mieszanej - zaznaczył, że gdy inne narodoznosci nie są dostatecznie reprezentowane w składzie obecnego Rządu Litewskiego; p. Sierewičius odpowiedział, iż tak nie jest, bo Rosjanie i Żydzi mają swoich przedstawicieli w składzie Zarady i Rządu, zaś brak Polaków nie pochodzi z ich winy, bo Polacy sami odmówili brać jakikolwiek bądź udział w pracach Rządu Litewskiego. Po tej odpowiedzi p. Minister Pełnomocny Staniszewski zapytał p. Ministra Spraw Zagranicznych Sierewičiusa, czy uważa on nasz dalszy pobyt

za zbytorny, czy też są jeszcze jakie Ursache dla dal-
szych pertraktacji. Pan Szeźwičius na to zapytanie
odpowiedział też pytaniem: mianowicie czy posia-
damy pełnomocnictwa do pertraktowania w sprawie
natychmiastowego przekazania władzy cywilnej w
kręce litewskie, na co ze strony p. Staniszewskiego
nastąpiła odpowiedź, że chociaż nie posiadamy ta-
kich pełnomocnictw, możemy jednak wysłać kurjera
do Warszawy dla poinformowania naszego Rządu o tem,
iż Rząd litewski uważa sprawę natychmiastowego
przekazania władzy cywilnej litwinom, jako niezbędny
warunek (dalszych) wreszcie rokowań. Następnie
zaznaczyliśmy, że z naszej strony niezbędnym wa-
runkiem wystąpienia kurjera do Warszawy jest da-
nie przez Rząd litewski gwarancji, czy za władzami
cywilnymi litewskimi nie pościgną wojska niemieckie,
bo przecież my musimy wiedzieć, czy będziemy mie-
li do czynienia z przyjaciółmi, czy też z ludźmi nie-
życzliwie względem nas usposobionymi. Pan Szeź-
wičius zgodził się bezwzględnie dać taką gwaran-
cję w każdej chwili, po czem zapytał, czy my jed-
nak mamy nadzieję na przychylną odpowiedź
ze strony Rządu Polskiego. Na to pytanie odpo-
wiedział p. Staniszewski, iż gwarantować tego nie mo-
że, bo w każdym narodzie i w każdym są różne za-
patrywania i poglądy, ale o ile by nie miał wcale
nadziei, to by natychmiast wyjechał, a nie wysy-
łał kurjera dyplomatycznego do Warszawy. Na
tem zakończono rozmowę.

Minister Pełnomocny
i Kierownik Misji

H. Staniszewski

sekretarz Wacław Szesmyński

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Dla Naczelnika Państwa

Odpis.

Zef. N. 1.

909

Biuro Informacyjny
przy Dowództwie
Frontu Północno-Wschodniego
Nr 1. N. 1.

Polska Misja
na
Litwie

Kowno, dn. 29 maja 1919 r.

POUFNE.

Na drugi dzień po przybyciu do Kowna, t. j. dnia 29 maja, Misja w całym składzie udała się do Litewskiego Ministerjum Spraw Zagranicznych dla złożenia tam listów akredytujących. Przyjął nas p. Sleżewiczus (Minister Spraw Zagranicznych i równocześnie Prezes Ministrów) w obecności swego sekretarza. Ponieważ Pan Sleżewiczus powiedział nam, iż mówi tylko po litewsku, zaś sekretarz jego zna francuski język, rozmowa toczyła się przy pomocy tłumaczy, przyczem porucznik Hurczyn tłumaczył z litewskiego, sekretarz Misji Przesmycki tłumaczył na francuzki.

Na samym wstępie p. Sleżewiczus zarzucił, że pan Saulis wrocił z Warszawy z niczem, bo Rząd Polski nie chciał z nim pertraktować. W odpowiedzi na ten zarzut Pan MINISTER Pełnomocny Staniszewski podniósł, że o ile by tak było i nasz Rząd nie chciał zawiązać stosunków z Rządem Litewskim, nie delegowano by go do Kowna i że nasza obecność w Kownie jest najlepszym dowodem szczerych zamiarów Rządu Polskiego. Po wysłuchaniu tej odpowiedzi Pan Sleżewiczus zaznaczył, że i on chciał by dojść do porozumienia, ale odrazu na wstępie zaznacza, że niezbędnym warunkiem do prowadzenia jakichkolwiek bądź pertraktacji jest po 1-sze uznanie Litwy jako państwa niezależnego w granicach dawnego Ober-Ostu i po 2-gie natychmiastowe przekazanie na terenach okupowanych przez Wojska Polskie władzy cywilnej w ręce litewskie, przy czem nadmienił, iż musi to nastąpić na piśmie ze strony Polskiej. Pan Minister Pełnomocny Staniszewski odpowiedział, że Polska, będąc jednym z państw koalicyjnych, wyznaje zasady Wilsona co do samookreślenia narodów, a przez to samo i nie zależność Litwy, jak to zresztą nasz Sejm i Naczelnik Państwa już zaznaczyli - więc o jakimkolwiek bądź nieuznawaniu nie może być mowy. Co do drugiego punktu, t. j. kwestji granic i przekazaniu władzy cywilnej w ręce litewskie, jest to właśnie kwestja pertraktacji, bo Polska, będąc krajem koalicyjnym musi się stosować, jak zresztą dziś i cały świat, do wyników prac konferencji Paryskiej, która dotąd zdecydowała tylko o na-

szych granicach Zachodnich. Dalej zaznaczył p. Staniszewski, że Polska będąc Państwem demokratycznym i wyznającym zasady Wilsona, uważa iż ludność sama powinna to zdecydować, wyrażając swoją wolę drogą plebiscytu. Tym sposobem kwestja granic, jak również kwestja przekazania władzy cywilnej Litwinom, wyklaruje się na miejscu. Na to p. Słeszyński jeszcze raz powtórzył, iż jedynym warunkiem wszelkich dalszych rokowań jest natychmiastowe przekazanie władzy urzędowi litewskiemu. Na uwagę p. Staniszewskiego, że takie natychmiastowe przekazanie władzy cywilnej w ręce litewskie nie jest łatwe w takich krajach, jak Litwa - w krajach o ludności mieszanej - szczególnie gdy inne narodowości nie są dostatecznie reprezentowane w składzie obecnego Rządu Litewskiego; p. Słeszyński odpowiedział, iż tak nie jest, bo Rosjanie i Żydzi mają swoich przedstawicieli w składzie Rady i Rządu, zaś brak Polaków nie pochodzi z ich winy, bo Polacy sami odmówili brać jakiśkolwiek udział w pracach Rządu Litewskiego. Po tej odpowiedzi p. Minister Pełnomocny Staniszewski zapytał p. Ministra Spraw Zagranicznych Słeszyńskiego, czy uważa on nasz dalszy pobyt za zbyt długi, czy też są jeszcze jakie szanse dla dalszych pertraktacji. P. Słeszyński na to zapytanie odpowiedział też pytaniem: mianowicie czy posiadamy pełnomocnictwa do pertraktowania w sprawie natychmiastowego przekazania władzy cywilnej w ręce litewskie, na co ze strony p. Staniszewskiego nastąpiła odpowiedź, że chociaż nie posiadamy takich pełnomocnictw, możemy jednak wysłać kurjera do Warszawy dla poinformowania naszego rządu o tem iż rząd Litewski uważa sprawę natychmiastowego przekazania władzy cywilnej Litwinom, jako niezbędny warunek wszelkich rokowań. Następnie zaznaczyliśmy, że z naszej strony niezbędnym warunkiem wysłania kurjera do Warszawy jest danie przez Rząd Litewski gwarancji, czy za władzami cywilnymi litewskimi nie pociągną wojska niemieckie, bo przecież my musimy wiedzieć, czy będziemy mieli do czynienia z przyjaciółmi, czy też z ludźmi niezycliwie względem nas usposobionymi. P. Słeszyński zgodził się bezwzględnie dać taką gwarancję w każdej chwili, poczem zapytał, czy jednak mamy nadzieję na przychylną odpowiedź Rządu Polskiego. Na to pytanie odpowiedział p. Staniszewski, iż gwarantować tego nie może, bo w każdym narodzie i rządzie są różne zapatrywania i poglądy, ale o ile by nie miał wcale nadziei, toby natychmiast wyjechał, a nie wysyłał kurjera dyplomatycznego do Warszawy. Na tem zakończono rozmowę.

Minister Pełnomocny
i Kierownik Misji

ST. STANISZEWSKI. (podpis)

Sekretarz Wacław PRZESMYCKI. (podpis)

Poufne

Do

Dowódcy 2. Dywizji Legjonów
Generała Rydza-Smigłego

Uprzejmie proszę Pana Generała o natychmiastowe zawiadomienie Naczelnika Państwa, że Prezydent Ministrów Rządu Litewskiego uzależnił wszystkie portraktacje z Państwem Polskim od tego czy Rząd Polski zapewni, że przekaze natychmiast wszelkie władze cywilne na obszarach historycznej Litwy w ręce Rządu Litewskiego.

Proszę zapytać telegraficznie Naczelnika Państwa czy mogą dać odpowiedź tej treści: Rząd Polski przekaze władze cywilne Rządowi Litewskiemu, o ile Rząd Litewski zawrze z Rządem Polskim konwencję wojskową, celną, monetarną i kolejową i zabezpieczy prawa mniejszości narodowych Polskiej i Białoruskiej.

Uprzejmie proszę o ułatwienie kurjerowi Misji Posporucznikowi Błandtowi przywiezienia natychmiast odpowiedzi do Kowna.

Przy niniejszym załączam dla Naczelnika Państwa kopję protokołu pierwszego posiedzenia w Ministerjum Spraw Zagranicznych.

30 maja 1919.r.

Stanisław Staniszewski, Minister
upęnomocniony, kierownik
misji polskiej na Litwie.

Wyciąg z listu upoważnionego Ministra STANISZEWSKIEGO do
Gen. RYDZA - SMIGŁEGO.

Prezydent Ministrów Rządu Litewskiego uzależnił wszystkie
pertraktacje z Państwem Polskim od tego czy Rząd Polski zapewni
że przekaże natychmiast wszelkie władze cywilne na obszarach Hi-
storycznej Litwy w ręce Rządu Litewskiego.

Proszę zapytać telegraficznie Naczelnika Państwa czy mo-
gę dać odpowiedź tej treści: Rząd Polski przekaże władze cywilne
Rządowi Litewskiemu o ile Rząd Litewski zawrze z Rządem Polskim
konwencję wojskową, celną, monetarną i kolejową i zabezpieczy
prawa mniejszości narodowych Polskiej i Białoruskiej.

Ekspert wojskowy
przy
Polskiej Misji
Dyplomatycznej
w Kownie

Do Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich
Wydział II

przez Kpt. Sławka

gen. por. Rydza-Smigłego gen. por.

Szeptyckiego.

R A P O R T .

Zakładając raport Adama Jozwiaka o sytuacji nadmieniam, że po przybyciu do Kowna złożyłem wizytę ministrowi wojny. Gen. Żukowski był nieobecny w Kownie. Na posłuchaniu u ministra wojny spraw wojskowych nie poruszano, gdyż miałem to uskutecznić na powtórnej wizycie u ministra wojny następnego dnia, kiedy także miał być obecny i szef naszej Misji Dyplomatycznej p. Staniszewski. Lecz wobec tego że następnego dnia t.j. 29/V cała Misja udała się najpierw do Prezesa Ministrów, który od razu zaznaczył że żadne rokowania z Rządem Litewskim nie mogą być rozpoczęte dopóki Rząd Polski nie przekaze władzy cywilnej Rządowi Litewskiemu w granicach byłego Ober-Ostu. W sprawie swojej konferencji z Prezesem Ministrów Rządu Litewskiego p. Szeźewicem, p. Staniszewski posłał zapytanie do Naczelnika Państwa. Uważam że moja Misja jest skończona gdyż na zapytanie p. Staniszewskiego spodziewam się odpowiedzi odmownej.

(Podpis) MACKIEWICZ mjr.

Kowno-dn. 30/V -1919r.

W razie rozpoczęcia przez Litwinów i Niemców kroków wojennych przeciwko Polsce, gen. Smigły o 3 dni przedtem będzie o tem zawiadomiony przez podokr. wywiadowczy w Kownie.

Z rozkazu mjr. Mackiewicz

(podpis nieczytelny).

M.P. 31/V 1919r.

RAPORT WYWIADOWCZY N=30.

otrzymane od placówki w Kownie, datowane 29/V-19.

Front Litewsko - Niemiecki.

Wojська niemieckie:

Na okupowanym przez Niemców terenie Litwy dają się zauważyć następujące grupy:

I grupa - I Brygada Południowo - Litewska - 18000 żołnierza stacjonuje w Kownie i Okolicy.

II grupa Koszderska - ciężka artylerja - 4 dział, lekka-8 - 12 dział 10000 żołnierzy, 50-80 k.m.

III grupa rozlokowana przy linii demarkacyjnej, w Żyżmorach i na pozycji - . Ostatnio z tej grupy przetrzucono kilka Oddziałów pod SZAWLE.

IV grupa - Brygada północno - litewska w WOŁKOWYSZKACH. Kilka Oddziałów z tej grupy wysłano do OLSZTYNA. Było 10-15 dział lek- kich, przeciętnie 1 k.m. na 50 żołnierzy.

V grupa - SZAWLE, ŻYŻMORY i okolice. Liczy do 4000 żołnierzy. SIADÓW - do 2000 żołnierzy.

VI grupa - " Korpus Armji Suwalskiej " do 7000 żołnierzy.

Ogółem Armja Niemiecka na terenie okupowanym przez nich wynosi około 35000 żołnierzy. Różne Oddziały okupujące Litwę wchodzi w skład Armji HINDENBURGA, który jakoby zrzeka się dowództwa. Okupanci w ostatnich czasach opróżnili znacznie Szawelskie, Marjampolskie, Wołkowyskie, okolice Rumszyszek i częściowo Kowna.

Odbywa się ciągła segregacja poszczególnych Oddziałów . W skład je- dnej jednostki bojowej wchodzi żołnierze różnych pułków . Żołnierz sz- kający chleba lub wywczasu, lecz w znacznym procencie bojowy i doskon- nale uzbrojony.

Armja Litewska .

Piechota

I pułk piechoty - około 1000 bagn. 10-15 k.m.. Tworzy 3 niepełne baony po 300 bagn. w każdym. 3-ci baon formuje się w Marjampolu.

2 p. p. - około 1200 bag., - 4 niepełne baony po 2 komp. w każdym.

III p.p. - formuje się w ROSIENIACH.

BAON WILENSKI - około 1000 bag. 2 k.m. 30 konnych wywiadowców. Ilość k.m. ściśle nie wyjaśniona.

BAON KONIENSKI - Koło 600 bag.

BAON PONIEWIESKI - 6 komp.

ODDZIAŁY poszczególne.

Oddział granatników - 60 żołnierzy.

ODDZIAŁ PARTYZANCKI Monwida-Olechnowicza (Polak) - około 500 żołnierzy
I k.m., 50 karabinów, 10000 ładunków ros., 5000
ładunków niem., 1000 granatów ręcznych.
Znaczkę na czapkach trupie czaszki. Ukazanie się ^{ba}
~~---~~ wywołuje postrach u bolszewików. Baon wysunięty na
wzrost od Szawli.

ODDZIAŁ PARTYZANCKI Szałkowskiego - około 200 żołnierzy, znaczny pro-
cent dowódczyków, komenda polska. Oddział ten
ma kontakt z placówką. Stoi koło Birż.

ZANDARMERJA - Kołoz 80 żołnierzy (typowi Litwini) .

KOMPANJA NIEREONTOWA , stacjonuje w KOWNIE.

I-szy Oddział Białorusinów około 80 bag. 21/V wyruszył do MARJAMPOLIA

2-gi Oddział Białoruski ~~XXXXXXXXXXXXXXX~~ (około plutonu) stoi w DRU-
SKIENIKACH.

SZKOŁA PODOFICERSKA (typ. ros.) 128 uczniów, 6 instruktorów Niemców.

SZKOŁA OFICERSKA - 120 junkrów.

KAWALERJA

I pułk huzarów - około 250 szabel, 2 szwadrony sformowane po 90 szabel,
projektowany 3-ci szwadron. 2-gi szwadron ma 35 koni
w takim stosunku ma konie reszta żołnierzy. Przy
pułku Oddział k.m.(8).

ARTYLERJA

I bateria lekka, - 4 dział a 3-calowe.
2 " " - 4 dział a 3-calowe.
3 bateria formuje się w PONIEMUNIU.
I i 2 baterje kompletne, 3 bat. liczy 100 obsługi.

Naogół dział do 12 (niesprawdzone przez placówkę)

ESKADRA LOTNICZA liczy II-scie aparatów niemieckich,
z tych część zepsuta, jak meldowa-
no uprzednio aparaty lokują się w
hangerze "ZEPPELINA" na Alexocie.

Szkoła lotnicza - 30 uczniów (sporo Polaków).

SAMOCHOBY - 12 ciężarowych, 6 osobowych.
Szkoła samochodowa będzie wkrótce otwarta pod
kierownictwem inż. Sipowicza. Będzie wykładana
nauka o samochodach opancerzonych i o tankach.

PERSONALJA -

ZUKOWSKI gen., Szef Sztabu Generalnego- wyraźny Polak.

OTOCKI - pomocnik Szefa Sztabu. Polonofil.

WAJTEKUNAS pułkownik - Naczelnik Wydziału Personalnego przy
Sztabie, b. kmtd. Bobrujska za okupacji i korpus
su. Karjerowicz, rządzi wszystkim, urąga Polakom.
Jest pod naszym wpływem(?).

BOLBACH (?) - p.o. adjutanta przy Sztabie.

DZYGIBILEWSKI gen. - inspektor artylerji. Polonofil, z tej
przyczyny traci popularność.

NOSTOPKA (?) - dowódca I p.p.

GZOWACKI - " 2 p.p. Litwin, zwolennik Unji, posiada
woływy. W końcu Kwietnia był aresztowany przez
Tarybę i uwolniony przez żołnierzy swego pułku.

JANCEWICZ - dowódca jazdy. I szwadronu Tomas (litwin), 2go Ejdakunas
GASZTOWT - Kmdt. Oddziału k.m.
HAN (niemiec) - Kmdt. granatników.
NURKAS - inżynierji.
PETRONIS - awjacji.
JOCZYS - żandarmerji (baje za noszenie orzełków).
MIKUCKI - Kmdt. miasta. Zamknął "Sokoł", agituje przeciw Zukowskiemu,
w ciągłym nieporozumieniu z prezesem Ministrów Słazewiczem.
JODKO - szef artylerji.
BARCZEWSKI - intendent.
FAUSTIL (ROS.) - Kmdt. Oddz. Samochodów.
BIRONT - obecny Kmdt PONIEWIEZA, uprzednio SZAWLI.

D Y Z L O K A C J A

40 wiorst na Półn.- Wsch. od WIKOMIERZA - Iszy pułk (2 baony).

W SUBOCZU - 2 pułk (2 baony) na czele z Głowackim. Idą naprzód.

Koło JEWJE i ZYZMOR - Wileński baon. Część w Kownie. Baon ten ma być w tych dniach wycofany do Kowna, umundurowany i jakoby przeznaczony do zajęcia Wilna.

MILEJCIANY - I-sza baterja.

Między PONIEWIEZEM a WIKOMIERZEM - 2-ga baterja.

Ogólny nastrój niemieckiego Dowództwa zaczepny. Praca Sztabu w pełni.

~~Zamiany jak można wnioskować z prasy i rozmów, redukują się do podjęcia defensywy na obecnej linii demarkacyjnej.~~

W prasie niemieckiej było wzmiankowane postanowienie koalicji, że niemieckie siły zbrojne na Litwie i Łozwie pozostają nadal do czasu wyznaczonego przez pełnomocników Ententy. Pełnomocnicy mają określić termin na miejscu, odpowiednio do stanu organizacji wojskowej. Natomiast z okręgów Augustowskiego, Suwalskiego i Grodzieńskiego, jak również w obrębie "SEJLI", leżącym na północ od "NARYCKA" wycofanie armji niemieckiej ma nastąpić natychmiast.

Gen. HENRI, Szef Misji wojskowej w Warszawie, został przez Ententę powiadomiony o powyższym postanowieniu. Polecono mu o tem zakomunikować Rządowi Polskiemu i ^{Zwrócić uwagę na} uważać za wycofanie się armji niemieckiej.

Sfery stojące blisko Taryby twierdzą, że za nową 10.000.000 pożyczkę Niemcy otrzymali od Litwinów prawo na 3-y miesięczny pobyt w dotychczasowych granicach.

Znamiennym jest fakt, że 2-gi p.p. lit., udając się na front w zeszłym tygodniu) otrzymał wprost z intendencji niemieckiej 4-y miliony Ładunków.

W tych dniach jedzie do Paryża delegacja litewska po umundurowanie przysłane przez Amerykę, na I ~~an~~ Korpus (!). W skład delegacji wchodzi: Merkis - minister wojny, Korejwo-towarzysz min. wojny, jednocześnie Naczelnik Wydziału Aproprowizacji, baron Taube (szpieg Niemiecki!) i inni cywilni.

Kierownik
Oddziału Informacyjnego

v.2

M. Piłsudski

Otrzymuję: Biuro Wywiadowcze przy Nacz. Dow. w Warszawie.
Nacz. Dow. 2-ej Dyw. Leg.
Dow. Frontu Półn.-Wschodniego.

INSTRUKCJA KOMENDANTA DLA PANA STANISZEWSKIEGO
MINISTRA PEŁNOMOCNEGO I KIEROWNIKA MISJI NA LITWIE.

2.VI.1919.

W sprawpzdaniu z dnia 29. maja sformułowano warunek Pana Slezewiciusa, że rząd litewski stawia sprawę uznania niezależności Litwy " w granicach dawnego Ober-Ostu".

Jest ważne ustalenie tego wyrażenia / granica Ober-Ostu/ gdyż w wyiągu listu Pana Stanisze^Cwskiego do generała Rydza-Smigłego mówi się o / przekazaniu natychmiast władz cywilnych na obszarach historycznej Litwy w ręce rządu litewskiego".

Proszę o nadesłanie ustalonego pod tym względem określenia wypowiedzianego przez Pana Slezewiciusa. Pożądany byłby dokument pisany stwierdzający to zamknięcie Litwy w granicach Ober-Ostu.

Zadanie Misji w stosunku do rządu litewskiego jest przeciągać pertraktacje, bynajmniej do natychmiastowej decyzji nie doprowadzać. Czas potrzebny na wyjaśnienia użyć należy na nawiązanie nieoficjalnych stosunków i rozmów z ludzmi z poza Taryby. Zadanie, jak to omówiliśmy osobiście, polega na rozpoczęciu na miejscu akcji przeciwdziałania nastrojom antypolskim.

Praktycznie sprawę proszę postawić jak następuje: stwierdzić że określenia terytorjalne użyte przez Prezydenta Ministrów są dla Rządu Polskiego niemożliwe do uznania za punkt wyjścia dla pertraktacji z powodu swej niejasności. Prosi się o ścisłe użycie uznanych terminów geograficznych. Po ewentualnym otrzymaniu wyjaśnień winni Panowie przedłużyć swój pobyt możliwie najdłużej i nie zrywając pertraktacji wyjechać do Warszawy dla złożenia osobiście sprawozdania i otrzymania instrukcji. Dla infomacji osobistych Pana podaję, że musi Pan być przygotowany na odrzucenie warunku postawionego przez Pana Slezewiciusa. Ta odmowna odpowiedź będzie udzielona możliwie najpóźniej.

W razie gdyby upierano się przy określeniu Ober-Ostu, jest bardzo pożądanym uzyskać to sformułowanie w jakikolwiek formie na piśmie / nota protokół/.